

Rapport

Datum: 27 april 2006

Rapportnummer: 2006/158

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Zuid-West (de Raad) van juni 2000 tot september 2001 onvoldoende voortvarend heeft gehandeld bij het uitvoeren van de hem door de rechtbank te Dordrecht opgedragen taken in verband met het gezag over en de omgang met verzoekers kinderen.

Verzoeker klaagt er tevens over dat de Raad van september 2001 tot mei 2002 partijdig en onvoldoende voortvarend heeft gehandeld bij het uitvoeren van de hem door de rechtbank te Dordrecht opgedragen taken in verband met het gezag over en de omgang met verzoekers kinderen.

Verzoeker stelt dat hij door het optreden van de Raad onnodig lang geen omgang heeft gehad met zijn kinderen.

Beoordeling

Algemeen

Verzoeker en mevrouw He. zijn in 1986 gehuwd. Uit dit huwelijk zijn in respectievelijk 1994, 1996 en 1998 een dochter en twee zoons geboren. Zonder dat zij verzoeker hierover vooraf had ingelicht, verliet mevrouw He. in april 2000 met de kinderen de echtelijke woning. Verzoeker heeft de kinderen hierna geruime tijd niet gezien.

Na een hiertoe strekkend verzoek van de rechtbank te Dordrecht van 12 juli 2000 heeft de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Zuid-West (verder ook: de Raad), onderzoek verricht naar de vraag wie met het gezag over de kinderen diende te worden belast. Ook verrichtte de Raad onderzoek naar de mogelijkheden van een omgangsregeling tussen verzoeker en de kinderen.

Bij beschikking van 14 maart 2001 heeft de rechtbank te Dordrecht de echtscheiding uitgesproken. Op 12 februari 2003 bepaalde de rechtbank te Dordrecht dat het gezamenlijk gezag in stand werd gelaten. Ook werd een omgangsregeling vastgesteld. In hoger beroep heeft het gerechtshof te Den Haag op 19 november 2003 de omgangsregeling uitgebreid.

I. Ten aanzien van de voortvarendheid in de periode juni 2000 tot september 2001

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de Raad van juni 2000 tot september 2001 onvoldoende voortvarend heeft gehandeld bij het uitvoeren van de hem door de rechtbank te Dordrecht opgedragen taken in verband met het gezag over en de omgang met verzoekers kinderen.

2. Uit het onderzoek is het volgende gebleken.

In het kader van de echtscheidingsprocedure heeft de rechtbank te Dordrecht - nadat de zaak was behandeld op de terechtzitting van 26 juni 2000 - op 12 juli 2000 een voorlopige voorziening getroffen. De rechtbank vertrouwde de kinderen toe aan mevrouw He. en verzocht de Raad om een spoedonderzoek in te stellen en rapport uit te brengen over een omgangsregeling. Verder heeft de rechtbank de zaak verwezen naar de schriftelijke rolzitting familie zaken van 1 september 2000, en hierbij bepaald dat de Raad tijdens die zitting het onderzoeksrapport diende over te leggen dan wel zich omtrent de voortgang van het onderzoek diende uit te laten.

In de tweede helft van juli 2000 heeft de Raad de onderzoeksvragen geformuleerd. Op 31 juli 2000 heeft raadsonderzoeker P. mevrouw He. uitgenodigd voor een gesprek op 10 augustus 2000. Tijdens dit gesprek deelde mevrouw He. mee dat de Raad haar huisarts en de politie kon benaderen als informanten. Ook deelde mevrouw He. mee dat zij aangifte had gedaan tegen verzoeker omdat zij door hem zou zijn verkracht en mishandeld, en omdat de kinderen door hem zouden zijn mishandeld. Verder heeft de raadsonderzoeker op 10 augustus 2000 kort kennisgemaakt met de drie kinderen.

Ook verzoeker werd op 31 juli 2000 uitgenodigd voor een gesprek met de Raad. Dit gesprek vond plaats op 14 augustus 2000. Op 17 augustus 2000 berichtte verzoeker de Raad telefonisch dat hij schriftelijk nog enkele namen van informanten zou doorgeven.

De raadsonderzoeker heeft op 17 augustus 2000 de politie telefonisch om inlichtingen verzocht. De betreffende politieambtenaar deelde hierop mee dat hij eerst intern wilde overleggen en terug zou bellen wanneer hij meer kon vertellen zonder het politieonderzoek te belemmeren.

De raadsonderzoeker heeft de zaak op 29 augustus 2000 besproken met de praktijkleider. De volgende dag heeft de raadsonderzoeker telefonisch van een hulpverlener en van een medewerkster van de school van de kinderen inlichtingen ontvangen die gebruikt konden worden voor de raadsrapportage. Ook heeft de raadsonderzoeker die dag een afspraak gemaakt voor 19 september 2000 met de huisarts om inlichtingen te verstrekken. Hierna ging de raadsonderzoeker twee weken met vakantie. De huisarts heeft vervolgens inderdaad op 19 september 2000 inlichtingen verstrekt aan de raadsonderzoeker.

Op 20 september 2000 heeft de raadsonderzoeker mevrouw He. schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek op 28 september 2000. Deze afspraak is verzet, en vond alsnog plaats op 5 oktober 2000. Verzoeker werd op 26 september 2000 uitgenodigd voor een gesprek op 9 oktober 2000. Tijdens de gesprekken met mevrouw He. en verzoeker heeft de raadsonderzoeker verslag gedaan van het tot dan toe verrichte onderzoek. Ook is aan verzoeker meegedeeld dat de Raad voornemens was de rechtbank te adviseren voorlopig geen omgangsregeling vast te stellen tussen verzoeker en de kinderen. Nadat verzoeker

met de raadsonderzoeker had gesproken, heeft hij nog dezelfde dag de praktijkleider gebeld om mee te delen dat hij erg teleurgesteld was door het gesprek, en dat hij zich niet kon vinden in het voorgenomen advies van de Raad. Op 10 oktober 2000 heeft verzoeker de raadsonderzoeker gebeld om nog enkele vragen te stellen over het gesprek van de dag ervoor. Zo gaf hij onder meer aan dat hij graag goed geïnformeerd wilde worden over de kinderen en zo mogelijk betrokken wilde worden bij de hulpverlening aan de kinderen. Op 17 oktober 2000 ging de raadsonderzoeker wederom twee weken met vakantie.

Mevrouw He. deelde de raadsonderzoeker op 6 november 2000 telefonisch mee dat er een hulpverleningsnetwerk werd opgezet voor haar en de kinderen. Op dezelfde dag deelde de politie de Raad telefonisch mee dat de officier van justitie had besloten de aangifte van mevrouw He. te seponeren.

Op 14 november 2000 was er telefonisch contact tussen Bureau Jeugdzorg en de raadsonderzoeker. Bureau Jeugdzorg deelde mee zich te zullen beraden over de vraag om te fungeren als neutrale instantie om informatie over de kinderen te verstrekken aan verzoeker. De volgende dag werd verzoeker telefonisch ingelicht over de stand van zaken.

Verzoeker deelde de raadsonderzoeker op 23 november 2000 telefonisch mee een klacht te zullen indienen over de wijze waarop de raadsonderzoeker de zaak had behandeld. Dezelfde dag berichtte een medewerkster van Bureau Jeugdzorg de raadsonderzoeker dat mevrouw He. zelf informatie over de kinderen aan verzoeker zou verstrekken en dat dit dus niet via Bureau Jeugdzorg zou verlopen. Ook gaf deze medewerkster van Bureau Jeugdzorg aan dat zij bereid was verzoeker te woord te staan voor wat betreft de hulpverlening aan de kinderen. Deze informatie werd op 27 november 2000 aan verzoeker doorgegeven.

Op 29 november 2000 heeft verzoeker bij de Raad een klacht ingediend tegen de raadsonderzoeker.

Nadat de huisarts op 7 december 2000 telefonisch had laten weten akkoord te gaan met de wijze waarop de door hem verstrekte informatie in het rapport zou worden verwoord, heeft de Raad het conceptrapport op 20 december 2000 voor commentaar toegestuurd aan verzoeker en mevrouw He. Op dezelfde dag vond een klachtgesprek plaats tussen verzoeker en een unitmanager van de Raad. Vanwege het feit dat verzoeker een klacht had ingediend, is ter terechtzitting van 22 december 2000 besloten om de behandeling van de zaak aan te houden tot 19 januari 2001.

Bij brief van 27 december 2000 heeft de unitmanager verzoeker meegedeeld dat de raadsonderzoeker had gehandeld conform de voorgeschreven werkwijze van de Raad. Op 28 december 2000 heeft verzoeker schriftelijk commentaar geleverd op het conceptrapport van de Raad. Op 2 januari 2001 liet mevrouw He. de Raad telefonisch weten akkoord te zijn met de inhoud van het rapport. Vervolgens heeft de Raad op 10 januari 2001 het

definitieve raadsrapport aan de rechtbank en de overige betrokkenen verstuurd. Verzoekers commentaar van 28 december 2000 was als bijlage bij dit rapport gevoegd. Ook was een rapportage van een instelling voor vrouwenopvang als bijlage bij het rapport gevoegd. In het rapport adviseerde de Raad de rechtbank geen omgangsregeling vast te stellen tussen verzoeker en de kinderen, en de zaak een half jaar later opnieuw te laten onderzoeken door de Raad. Tijdens de rolzitting van 19 januari 2001 besloot de rechtbank het raadsrapport te behandelen ter terechtzitting van 15 februari 2001.

Op 22 januari 2001 heeft verzoeker de Raad verzocht zijn klacht alsnog via de formele klachtprocedure af te handelen.

Ter terechtzitting van 15 februari 2001 heeft de rechtbank besloten het advies van de Raad niet over te nemen. De rechtbank overwoog hierbij dat "wat er ook zij van de verstandhouding tussen partijen en de gedragingen van man en vrouw, het heel belangrijk voor de kinderen is om hun beide ouders te blijven zien en niet van één van hen te vervreemden. Dit risico is te groot indien er een half jaar geen enkel contact tussen vader en kinderen zou zijn gezien hun nog jonge leeftijd". Om die reden besloot de rechtbank onderzoeksbureau Fora te verzoeken om, door tussenkomst van de Raad, zo spoedig mogelijk advies uit te brengen aan de rechtbank. Ter zitting verzocht de Raad de rechtbank om - gelet op het bij verzoeker bestaande wantrouwen jegens de Raad - zelf de onderzoeksvragen voor Fora te formuleren en in een beschikking vast te leggen.

Naar aanleiding van verzoekers brief van 22 januari 2001 heeft de directeur van de Directie Zuid-West van de Raad op 14 maart 2001 een klachtgesprek gevoerd met verzoeker. Twee eerdere afspraken voor een gesprek waren door verzoeker afgezegd.

Nadat de Raad de rechtbank op 14 maart 2001 had gevraagd om spoedige toezending van het proces-verbaal van de zitting van 15 februari 2001 en van de vraagstelling voor Fora, ontving de Raad deze stukken op 20 maart 2001. Op 3 april 2001 heeft raadsonderzoeker M. - die de behandeling van de zaak had overgenomen van raadsonderzoeker P. - verzoeker uitgenodigd voor een eerste gesprek op 6 april 2001. Tijdens dit gesprek gaf verzoeker aan akkoord te zijn met de verzending van de door de Raad relevant geachte stukken aan Fora. Verder heeft de raadsonderzoeker op 6 april 2001 telefonisch contact opgenomen met mevrouw He. en gevraagd of zij akkoord ging met toezending van de betreffende stukken aan Fora. Verzoeker liet de raadsonderzoeker op 9 april 2001 weten bij nader inzien bedenkingen te hebben tegen het meezenden van de rapportage van een instelling voor vrouwenopvang aan Fora.

Bij brief van 9 april 2001 heeft de directeur van de Directie Zuid-West zijn oordeel over de klacht kenbaar gemaakt aan verzoeker. De directeur overwoog dat het advies van de Raad om een rustperiode in te lassen en voorlopig geen omgangsregeling vast te stellen niet strijdig was met het recht op omgang van kinderen met beide ouders. Hij achtte verzoekers klacht dat de Raad inbreuk maakte op de rechten van verzoekers kinderen dan ook niet

gegrond.

Tijdens een telefoongesprek op 18 april 2001 deelde verzoeker de raadsonderzoeker mee dat de directie van de Raad hem bij de klachtafhandeling in het gelijk had gesteld wat betreft het meezenden van de rapportage van een instelling voor vrouwenopvang. De volgende dag heeft de Raad, nadat weer telefonisch was overlegd met verzoeker, een brief verzonden aan Fora. In deze brief werd Fora verzocht een onderzoek te verrichten aan de hand van de in de brief vermelde onderzoeksvragen.

Bij brief van 28 april 2001 heeft verzoeker een klacht ingediend tegen de Raad bij de onafhankelijke Klachtencommissie IV van de Raad voor de Kinderbescherming.

Op 14 mei 2001 deelde Fora de Raad mee de vraagstelling voor het onderzoek te algemeen en te beleidsmatig te vinden. In overleg met verzoeker heeft Fora de vraagstelling aangepast en op 13 juni 2001 voorgelegd aan de Raad. Aangezien het de rechtbank was die om het onderzoek door Fora had gevraagd, heeft de Raad de nieuwe vraagstelling op 4 juli 2001 ter goedkeuring voorgelegd aan de rechtbank.

Klachtencommissie IV oordeelde op 13 juni 2001 over verzoekers klacht. In dit oordeel - dat op 4 juli 2001 aan de betrokkenen werd verzonden - stond vermeld dat de commissie van mening was dat de Raad zich had dienen te realiseren wat voor effect het lange tijdsverloop op verzoeker en diens jonge kinderen zou hebben. Door de weinig voortvarende wijze van rapporteren had de Raad de situatie zonder toetsing door de rechter laten voortduren. Nu de rechtbank bij het vragen van onderzoek aan de Raad daarbij echter geen enkele termijn had gesteld en ook geen actie had ondernomen om de procedure te bespoedigen, mocht de Raad hiervan niet een verwijt in volle omvang worden gemaakt, zo oordeelde Klachtencommissie IV. De klacht werd op dit punt dan ook niet gegrond geacht.

Nadat alle betrokkenen zich akkoord hadden verklaard met de nieuwe onderzoeksvragen voor Fora, deelde de Raad Fora op 23 juli 2001 mee dat het onderzoek kon worden gestart. Op 13 augustus 2001 startte Fora met het onderzoek. Een week later schortte Fora het onderzoek op in verband met het feit dat verzoeker zich in een televisieprogramma negatief had uitgelaten over Fora. Fora wilde het onderzoek slechts hervatten als verzoeker voldoende vertrouwen zou hebben in Fora.

3. In reactie op de klacht heeft de minister van Justitie zich, gezien de onafhankelijke positie van Klachtencommissie IV, onthouden van het geven van commentaar op de hierboven vermelde beslissing van Klachtencommissie IV om de klacht niet gegrond te verklaren.

4. Verzoeker liet in reactie op het standpunt van de minister weten dat naast de Raad ook Fora en de rechtbank hadden bijgedragen aan het onnodig lang ophouden van omgang

tussen verzoeker en de kinderen. Gelet op alle feiten speelde de Raad echter een centrale rol in het geheel, aldus verzoeker. Hij was dan ook van mening dat zijn klacht op dit punt gegrond diende te worden verklaard.

Beoordeling

5.1. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden. Dit betekent onder meer dat raadsonderzoeken binnen een redelijke termijn moeten zijn aangevangen en binnen een redelijke termijn moeten zijn afgerond.

Met ingang van 1 januari 2001 is in het Normenrapport 2000 van de Raad vastgelegd dat een onderzoek dient te worden afgesloten binnen een termijn van dertien weken na ontvangst van het verzoek tot onderzoek. Van deze termijn kan gemotiveerd worden afgeweken wanneer het belang van het onderzoek dit vereist, dan wel de omstandigheden daartoe dwingen (zie Achtergrond).

5.2. De Raad is niet verantwoordelijk voor de inhoud en de uitvoering van een onderzoek door een externe deskundige. Dit uitgangspunt is met ingang van 1 januari 2001 vastgelegd in het Normenrapport 2000 van de Raad (zie Achtergrond).

6. Met betrekking tot de periode juni 2000 tot januari 2001

In dit geval heeft de rechtbank de Raad op 12 juli 2000 verzocht een spoedonderzoek uit te voeren. Het raadsrapport is pas op 10 januari 2001 - dus na ongeveer zesentwintig weken - uitgebracht. Hoewel de vertraging in het onderzoek van de Raad deels te verklaren is door externe factoren - zoals het strafrechtelijk onderzoek naar aanleiding van de aangifte van mevrouw He. - is de Nationale ombudsman van oordeel dat de Raad meer voortvarend te werk had moeten gaan bij het verrichten van het onderzoek en het uitbrengen van het raadsrapport. Anders dan Klachtencommissie IV is de Nationale ombudsman tevens van oordeel dat het feit dat de rechtbank bij het verzoek om een spoedonderzoek geen termijn heeft gesteld en geen actie heeft ondernomen om de procedure te bespoedigen, geen reden vormt om de vertraging in het onderzoek niet aan de Raad te verwijten.

In zoverre is de onderzochte gedraging niet behoorlijk.

7. Met betrekking tot de periode februari 2001 tot september 2001

Nadat de rechtbank op de zitting van 15 februari 2001 had besloten tot een nader onderzoek door Fora, fungeerde de Raad in beginsel slechts als doorgeefluik tussen de rechtbank en Fora. De Raad heeft in de hier aan de orde zijnde periode niet zelf onderzoek verricht. De Nationale ombudsman dient dan ook te beoordelen of de Raad in de hier aan

de orde zijnde periode voldoende voortvarend is opgetreden bij het optreden als doorgeefluik. De Nationale ombudsman is op dit punt van oordeel dat er onvoldoende redenen zijn voor kritiek op de Raad.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

II. Ten aanzien van de partijdigheid en voortvarendheid in de periode september 2001 tot mei 2002

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt er ook over dat de Raad in de periode van september 2001 tot mei 2002 partijdig en onvoldoende voortvarend heeft gehandeld bij het uitvoeren van de hem door de rechtbank te Dordrecht opgedragen taken in verband met het gezag over en de omgang met verzoekers kinderen.

2. Uit het onderzoek is het volgende gebleken.

Op 23 oktober 2001 vroeg Fora de Raad om toestemming om het op 13 augustus 2001 gestarte onderzoek te wijzigen en uit te breiden. Na overleg tussen Raad, verzoeker en mevrouw He. is het voorstel van Fora ter goedkeuring voorgelegd aan de rechtbank. Op 12 november 2001 stemde de rechtbank in met de door Fora voorgestelde wijze van onderzoek. De Raad heeft deze akkoordverklaring van de rechtbank nog dezelfde dag aan Fora toegestuurd.

De Raad heeft op 21 januari 2002 telefonisch navraag gedaan bij Fora naar de stand van zaken. In reactie hierop deelde Fora de Raad op 25 januari 2002 telefonisch mee dat het eindrapport van Fora naar verwachting half februari 2002 gereed zou zijn. Volgens Fora was tijdens het onderzoek vertraging ontstaan, onder meer doordat mevrouw He. interactie/observatie-afspraken had afgebeld.

Fora liet de Raad op 21 februari 2002 telefonisch weten dat het onderzoek was afgerond maar dat de bespreking van de conceptrapportage met mevrouw He. vertraging had opgelopen. In verband met de vermoedelijke zittingsdatum van de rechtbank van 17 maart 2002, werd afgesproken dat Fora ervoor zou zorgen dat de Raad het rapport van Fora uiterlijk op 8 maart 2002 zou ontvangen.

Verzoeker liet de Raad op 1 maart 2002 telefonisch weten dat hij het rapport van Fora had ontvangen, en dat hij dit rapport met de Raad wilde bespreken. Er werd een afspraak gemaakt voor 8 maart 2002.

Op 7 maart 2002 ontving de Raad het rapport van Fora. In dit rapport concludeerde Fora dat een ondertoezichtstelling van de kinderen noodzakelijk was. Ook bleek dat Fora het rapport niet aan de rechtbank had gestuurd.

Tijdens het gesprek op 8 maart 2002 deelde verzoeker de raadsonderzoeker mee dat hij geen toestemming gaf om twee bijlagen bij het rapport van Fora - te weten een verslag van Bureau Jeugdzorg en een verslag van interactie/observatie-afspraken - aan de rechtbank te zenden. Verder deelde verzoeker mee er de voorkeur aan te geven dat, zoals al eerder afgesproken, de Raad de rechtbank niet inhoudelijk zou adviseren. De raadsonderzoeker zegde toe een en ander met de teamleider te zullen bespreken.

Tijdens een telefoongesprek van de Raad met Fora op 11 maart 2002 (de betrokken medewerker van Fora was niet eerder bereikbaar) werd besloten dat de twee hierboven genoemde stukken niet als bijlage bij het rapport van Fora aan de rechtbank zouden worden gestuurd, aangezien verzoeker hier geen toestemming voor had verleend. Verzoeker werd hierover nog dezelfde dag ingelicht, waarbij de Raad verzoeker tevens meedeelde zich nog te bezinnen op de vraag of het rapport van Fora met of zonder advies van de Raad aan de rechtbank moest worden doorgestuurd.

De conclusie van Fora dat een ondertoezichtstelling van de kinderen noodzakelijk was, stelde de Raad voor een probleem. Eerder was afgesproken dat de Raad slechts als doorgeefluik zou fungeren. Het enkel doorsturen van het rapport van Fora aan de rechtbank - zonder aanvullend verzoekschrift van de Raad - zou echter tot gevolg hebben dat Fora haar bevoegdheid overschreed, nu Fora niet bevoegd was om een ondertoezichtstelling te verzoeken bij de rechtbank. Om die reden consulteerde de raadsonderzoeker op 11 maart 2002 een jurist van de Raad. Ook werd de kwestie intern besproken tijdens een multidisciplinair overleg op 13 maart 2002. Na dit overleg heeft de raadsonderzoeker nog dezelfde dag een begeleidende brief voor de rechtbank opgesteld en ter tekening voorgelegd aan de teamleider. Daar de teamleider nog niet akkoord was met de inhoud van deze brief, werd deze ter wijziging teruggegeven aan de raadsonderzoeker. Op 14 maart 2002 paste de raadsonderzoeker de brief aan. Ook deelde de raadsonderzoeker verzoeker op 14 maart 2002 telefonisch mee slechts als doorgeefluik voor het rapport van Fora te zullen fungeren, en zich te onthouden van het geven van een advies. Verder deelde de Raad verzoeker mee dat de zaak bij de rechtbank op de rolzitting stond voor de volgende dag, en dat op de rolzitting zou worden bepaald wanneer de rechtbank de zaak inhoudelijk zou behandelen.

Aangezien de teamleider van de Raad die de begeleidende brief bij het rapport van Fora voor de rechtbank moest ondertekenen op 14 maart 2002 niet aanwezig was, is deze brief op 15 maart 2002 ondertekend en vervolgens samen met het rapport aan de rechtbank verstuurd. De rechtbank ontving de stukken op 18 maart 2002.

3. Op 22 maart 2002 diende verzoeker een klacht in bij de Raad. Hij was van mening dat de Raad in de voorafgaande periode partijdig was geweest en onvoldoende voortvarend was opgetreden. Verzoeker heeft zijn klacht tijdens een gesprek met de Raad op 10 april 2002 toegelicht. Wat betreft de voortvarendheid kon verzoeker zich er met name niet in vinden dat de rechtbank het rapport van Fora met de begeleidende brief van de Raad niet

vóór de rolzitting van 15 maart 2002 had ontvangen. Hierdoor kon pas op de rolzitting van 19 april 2002 een datum voor de inhoudelijke behandeling van de zaak worden vastgesteld. Wat betreft de partijdigheid wees verzoeker erop dat in de conceptbrief waarmee de Raad Fora verzocht een onderzoek in te stellen, een termijn van tien weken stond vermeld. In de definitieve brief stond echter slechts vermeld dat de Raad Fora verzocht zo spoedig mogelijk onderzoek te verrichten en rapport uit te brengen. Verder wees verzoeker erop dat de Raad een verslag van een instelling voor vrouwenopvang aan Fora had toegestuurd. Volgens verzoeker getuigden deze feiten van een partijdige opstelling van de Raad.

4. De directeur van de Directie Zuid-West van de Raad liet verzoeker bij brief van 15 mei 2002 weten diens klacht niet gegrond te achten. Wat betreft de partijdigheid schreef de directeur dat verzoeker destijds had aangegeven de termijn van tien weken in de conceptbrief aan Fora te lang te vinden; het onderzoek moest volgens verzoeker zo spoedig mogelijk worden verricht. Om die reden had de raadsonderzoeker in de definitieve brief aan Fora de termijn van tien weken weggelaten en vermeld dat Fora het onderzoek zo spoedig mogelijk diende te verrichten. Ook merkte de directeur op dat verzoeker aanvankelijk had ingestemd met de verzending van het verslag van een instelling voor vrouwenopvang aan Fora. Toen verzoeker enkele dagen later had laten weten toch niet gelukkig te zijn met het doorzenden van het betreffende verslag aan Fora, had de Raad deze doorzending achterwege gelaten. Wat betreft het feit dat de Raad het op 7 maart 2002 van Fora ontvangen rapport "pas" op 15 maart 2002 aan de rechtbank had doorgestuurd, wees de directeur op de hiervoor onder 2. genoemde omstandigheden.

5. In reactie op de klacht deelde de minister van Justitie mee dat de bemoeienis van de Raad in deze zaak in de periode september 2001 tot mei 2002 beperkt is gebleven, conform de afspraak ter zitting van de rechtbank van 15 februari 2001. De Raad zou slechts als doorgeefluik tussen de rechtbank en Fora fungeren, en niet zelf onderzoek doen of anderszins adviseren, aldus de minister. Op 7 maart 2002 ontving de Raad het onderzoeksverslag van Fora, dat vervolgens zo spoedig mogelijk aan de rechtbank is gestuurd. Volgens afspraak heeft de Raad zich hierbij onthouden van het geven van een nader standpunt of advies. Net als de directeur van de Directie Zuid-West van de Raad achtte de minister de klacht op dit punt dan ook niet gegrond.

6. In reactie op het standpunt van de minister bracht verzoeker naar voren dat de Raad - ondanks het feit dat de Raad zelf stelde slechts als doorgeefluik te fungeren - wel degelijk bemoeienis heeft gehad met het onderzoek door Fora, op een voor verzoeker negatieve wijze. Zo wees verzoeker erop dat de Raad de beschikking van de rechtbank waarin de onderzoeksvragen stonden vermeld, destijds niet direct had doorgestuurd aan Fora. Ook wees verzoeker erop dat de Raad tijdens het gesprek op 8 maart 2002 nadrukkelijk had aangegeven slechts als doorgeefluik te fungeren en er alles aan te zullen doen om het rapport van Fora vóór de eerstvolgende rolzitting aan de rechtbank te sturen, terwijl de Raad er vervolgens nog een week voor nodig had gehad om tijdens diverse

overlegvormen vast te stellen dat ze zich inderdaad aan de eerder gemaakte afspraak diende te houden en het rapport van Fora zonder nader advies moest doorsturen aan de rechtbank.

Beoordeling

Met betrekking tot de voortvarendheid

7. Verwezen wordt naar hetgeen onder I.5. is overwogen over het vereiste van voortvarendheid.

8. Zoals de minister terecht heeft opgemerkt, fungeerde de Raad in de periode september 2001 tot mei 2002 in beginsel slechts als doorgeefluik tussen de rechtbank en Fora. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman is de Raad naar aanleiding van het verzoek van Fora van 23 oktober 2001 om het onderzoek te mogen wijzigen en uitbreiden voldoende voortvarend opgetreden voor wat betreft het verkrijgen van instemming van de rechtbank voor deze wijziging en uitbreiding.

Ook na ontvangst van het rapport van Fora op 7 maart 2002 is de Raad naar het oordeel van de Nationale ombudsman voldoende voortvarend opgetreden. Hierbij is van belang dat het rapport op 15 maart 2002 voorzien van een begeleidende brief aan de rechtbank is doorgezonden, dat in de tussenliggende dagen intern overleg is gevoerd over de juridische consequenties van de conclusie van Fora dat ondertoezichtstelling noodzakelijk was, en dat de begeleidende brief niet door de raadsonderzoeker maar door de teamleider moest worden ondertekend.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

Met betrekking tot de partijdigheid

9. Het verbod van vooringenomenheid houdt in dat bestuursorganen zich actief opstellen om iedere vorm van een vooropgezette mening of de schijn van partijdigheid te vermijden. Het begrip onpartijdigheid heeft betrekking op de houding van bestuursorganen tegenover burgers en het onderwerp van de zaak. Die houding dient vrij te zijn van vooringenomenheid en vooroordeel. Ook de schijn van partijdigheid moet worden vermeden. Echter, niet iedere schijn kan een beroep op vrees van partijdigheid rechtvaardigen: de schijn moet objectief gerechtvaardigd zijn.

10. Gelet op hetgeen de directeur van de Directie Zuid-West van de Raad hierover in zijn klachtafdoeningsbrief van 15 mei 2002 heeft vermeld, is de Nationale ombudsman van oordeel dat de Raad niet kan worden verweten partijdig te zijn opgetreden wat betreft het vervangen van de termijn van tien weken door de term "zo spoedig mogelijk" in de brief aan Fora en wat betreft het doorsturen van het verslag van een instelling voor

vrouwenopvang aan Fora. Nu de Nationale ombudsman ook overigens niet is gebleken van feiten of omstandigheden op grond waarvan het optreden van de Raad als partijdig zou moeten worden aangemerkt, is er geen reden de onderzochte gedraging op dit punt af te keuren.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Zuid-West, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, is

gegrond ten aanzien van:

de voortvarendheid in de periode juni 2000 tot januari 2001, wegens schending van het vereiste van voortvarendheid;

niet gegrond ten aanzien van:

de voortvarendheid in de periode februari 2001 tot mei 2002;

de partijdigheid in de periode september 2001 tot mei 2002.

Onderzoek

Op 12 september 2001 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H. te M., met een klacht over een gedraging van de Raad voor de Kinderbescherming, Directie Zuid-West (verder: de Raad). Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld. In het kader van het onderzoek werd de minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

In juni 2002 deed verzoeker aangifte tegen (onder meer) twee medewerkers van de Raad. Gezien de samenhang van het onderzoek van de Nationale ombudsman met de kwestie waarop de aangifte betrekking had, werd het onderzoek van de Nationale ombudsman op 2 september 2002 opgeschort. Nadat de officier van justitie te Dordrecht verzoekers aangifte had geseponneerd, diende verzoeker ex artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering een klaagschrift in bij het gerechtshof te Den Haag tegen de beslissing van de officier van justitie om geen strafvervolging in te stellen. Het gerechtshof wees dit beklag af.

Op 22 september 2004 werd het onderzoek van de Nationale ombudsman, na een hiertoe strekkend verzoek van verzoeker, heropend. Hierbij werd tevens de klachtformulering uitgebreid. In verband hiermee werd de minister verzocht opnieuw op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Verzoeker maakte van die gelegenheid gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen of aan te vullen. De reactie van de minister gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift met bijlagen van 7 september 2001 en brief van verzoeker met bijlagen van 28 september 2001.

Openingsbrieven Nationale ombudsman van 30 november 2001.

Standpunt minister van Justitie met bijlagen van 31 januari 2002.

Reactie verzoeker met bijlagen van 3 maart 2002 en brief verzoeker met bijlagen van 23 maart 2002.

Reactie minister van Justitie met bijlagen van 18 april 2002.

Brieven verzoeker met bijlagen van 20 mei, 18 juli en 1 augustus 2002.

Brieven Nationale ombudsman aan verzoeker en minister van Justitie van 2 september 2002.

Brieven verzoeker met bijlagen, ontvangen op 11 juli en 13 augustus 2003.

Brief verzoeker met bijlagen van 29 januari 2004.

Brief Nationale ombudsman aan verzoeker van 10 maart 2004.

Brief verzoeker van 23 maart 2004.

Heropeningsbrieven Nationale ombudsman van 22 september 2004.

Standpunt minister van Justitie met bijlagen van 23 november 2004.

Reactie verzoeker met bijlagen van 9 maart 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Normen 2000 (Beleidsregels met betrekking tot de werkwijze van de Raad voor de Kinderbescherming, inwerkingtreding 1 januari 2001)

"8.2.2. Onderzoek

Doel

Het geven van informatie of het uitbrengen van een advies over gezag, verblijfplaats en/of omgang, naar aanleiding van de vraagstelling van de rechter.

(...)

Verantwoordelijkheid

De praktijkleider draagt de eindverantwoordelijkheid voor het totale onderzoek, waaronder het inschakelen van interne of externe gedragsdeskundigen en/of het inschakelen van interne juristen, en voor de besluitvorming op grond van alle terzake uitgebrachte rapportage.

De raadsonderzoeker is verantwoordelijk voor de uitvoering van het onderzoek.

(...) Indien een gedragsdeskundige een (deel-)onderzoek instelt is deze zowel voor de inhoud als voor de uitvoering daarvan verantwoordelijk.

Procedure

(...)

- Termijn

Het onderzoek wordt afgesloten binnen een termijn van dertien weken, vanaf het moment van ontvangst van het verzoek tot onderzoek.

Van deze termijn kan gemotiveerd worden afgeweken wanneer het belang van het onderzoek dit vereist, dan wel de omstandigheden daartoe dwingen. Van deze besluitvorming dienen de belanghebbenden schriftelijk in kennis te worden gesteld.

- Afsluiting onderzoek

Een onderzoek wordt afgesloten met een raadsrapport. (...) Het rapport wordt in concept aan de belanghebbenden aangeboden. Deze krijgen in beginsel een week de gelegenheid om mondeling dan wel schriftelijk op het conceptrapport te reageren. Voor zover een gedragsdeskundige een zelfstandig aandeel van de rapportage heeft verzorgd is deze zelf verantwoordelijk voor de bespreking daarvan. Informanten krijgen de door hen gegeven informatie in concept toegezonden."